

05 • avgust 2003

da občutim v sebi le eno veličast vesoljstva tihega

1-8 uvodnik

2-3 caput mundi

4-5 www.mladi.com

6-7 ocene

7-8 intervju

Peter Raseni

Narišite čudežni grad med oblaki!

Mateja Černic

Družba od nas zahteva vedno več. V kolikšni meri nas šola in univerza spodbujata h kritičnemu razmišljanju, ustvarjalnosti in k ljubezni do umetnosti?

Sedaj, ko zaključujem študij na univerzi, se večkrat sprašujem, ali je bila izbira fakultete posrečena ali pa ne. Dilema ja prav v tem, ali bi bil pri drugačni izbiri bolj zadovoljen oziroma bolj uspešen. Prepričan sem, da -

karkoli že izbereš - vse-kakor brez truda in zanimanja ni mogoče uspevati. Družba zahteva od nas vedno več: dokazovati moramo veliko znanja, obenem pa biti kreativni, imeti moramo ideje, biti moramo komunikativni. To včasih

mlade res zbega. Vendar nikoli do take mere, da ne bi mogli misliti s svojo glavo in z lastnimi občutki.

Sola je kraj za študij, pa tudi za vzpostavljanje in razvijanje medsebojnih stikov ter idej. Skratka, tudi v šoli razvijamo svojo ustvarjalnost. Priznam, da pri tem igra veliko vlogo tudi kanček sreče. Prav kar zadeva ustvarjalnost, sem prepričan, da nam je to dano že ob rojstvu in da ko se znajdemo v šoli ali na fakulteti, imamo v sebi že globoko začrtano svojo pot. Seveda razmere, v katerih danes odraščajo otroci in vse spodbude, to se pravi televizija, računalniki in navsezadnje sama vzgoja, bistveno vplivajo na razvoj kreativnosti in ustvarjalnosti. Pomembno vlogo imajo pri tem tudi izvenšolske dejavnosti otrok in mladih.

(dalje na zadnji strani) ➤

Spodbujanje ustvarjalnosti v šoli ali na univerzi ni odvisna ne od tipa šole, oz. fakultete, ne od predmeta. Tudi predmeti kot je matematika lahko postanejo zanimivi in ustvarjalni, če se jih lotimo na pravi način...

V večkrat se mi je kot osnovnošolki zgodilo, da sem morala nekaj narisati ali napisati na prosto temo: "Nobenega naslova, uporabite svojo ustvarjalnost."

Kaj je lepšega, kot da lahko rišeš ali pišeš o tem, kar se ti najbolj ljubi in da lahko brez vsake ovire zaplavaš v svoj svet fantazije, kjer ti je vse dovoljeno. In vendar mi je bilo večkrat težko pisati ali risati kaj izvirnega, ne da bi sledila banalnemu kanonom televizijskih risank. Učitelj je skušal razvijati v nas najbolj spontano ustvarjalnost, ki pa se je odražala le kot barvni odtenek v sivini neoriginalnih znanih vzorcev. Zakaj ni mogla v največji svobodi izbiranja priti do izraza tista pristna otroška ustvarjalna moč? Ker je bila naša ustvarjalnost deležna prevelike, omejujoče svobode. "Kdor daje otroku preveliko svobodo, ga omejuje; kdor postavlja otroku določene meje, mu nudi svobodo (neznani avtor)". Večkrat se dogaja, da skušajo učitelji ali profesorji razvijati pri učencih ustvarjalnost, ne da bi pomislili, da mora imeti ustvarjalnost sama temelje predvsem v učenčevih izkušnjah. Ne moremo zahtevati od učenca, da bi se lotil domišljjskega risanja čudežnih gradov med oblaki, če sploh ne ve, kako grad izgleda.

Včasih postane ustvarjalnost celo tema učne ure, oziroma izgovor za učitelja, ki učne ure ni pripravil in ki zelo ponosno nudi učencem čudovito možnost "nariši ali napiši, kar hočeš".

Prepričana sem, da se v šoli poudarja kreativnost, vendar imam občutek, da včasih učitelj (profesor) zahteva od učenca ali dijaka ustvarjalnost, ki je ni bil nikoli sposoben sam pokazati, predvsem v svojem načinu podajanja učne

Poletni nasmeh s 13. Drage mladih za vas
(foto Leskovec & Rozman)

MORJE, GORE ALI POTOVANJE?

Mladi zamejci in njihove počitnice

Počitnice, počitnice! Končno tudi počitnice, in s počitnicami morje, sonce, plaže, gore, mesta, daljni eksotični kraji. Moda zadnjih let je baje ta, da se naši (in ne samo naši) mladi zelo radi odpravljajo v bližnjo Istro ali malo bolj oddaljeno Dalmacijo. Še vedno zelo priteguje tudi Španija, Grčija z vsemi svojimi sončnimi in nekoliko vetrovnimi otoki, na katerih se noč prelevi v dan in dan v noč, saj je nočno življenje

izredno razburljivo in polno dogajanja, dnevno pa bolj umirjeno in v glavnem posvečeno počivanju na plaži in lenarjenju. A počitnice niso samo to: mnogi se odločajo tudi za kak tabor, za delovne ali študijske počitnice, za enostavno kopanje v bližnjih Barkovljah ali v Sesljanu ipd. Povprašali smo nekatere mlade, kam se najraje odpravljajo: na morje, v gore ali v daljne dežele, katere so bile najlepše počitnice in kam so ali bodo šli letos.

IVO: LEPA POKRAJINA IN BOGATA ZGODOVINA ANDALUZIJE

Ivo Mozetič, 25 let, absolvent ekonomije, član SKD Ivan Grbec; Škedenj, Trst.

MORSKI ALI GORSKI TIP?

Med raznimi kraji imam najraje morje, čeprav bi me tudi daljni kraji zelo mikali, predvsem zato, ker dlje od Gibraltarja nisem še šel. Po drugi strani pa mislim, da imamo tudi toliko lepih krajev v naši bližini, ki jih sploh ne poznamo, da je bolj pametno začeti prej pri teh, kot pa se odpravljati kdo ve kam.

NAJLEPŠE POČITNICE:

Moje najlepše počitnice so bile v Andaluziji, kamor sem se

odpravil pred leti. Pokrajina je izredno lepa, poleg tega pa ima ta predel Španije tako bogato in raznoliko zgodovino, da je zelo zanimivo opazovati prepletanje in prelivanje arhitektonskih značilnosti krščanske in muslimanske kulture. Poleg tega so Španci izredno simpatični ljudje.

KAM PA LETOS?

Letos me na žalost študijske obveznosti silijo, da ne bom šel nikamor. Poleg tega smo

letos poleti imeli v družini poroko, pri kateri sem bil tudi priča in priprave so bile kar dolge. Mogoče mi bo le za Veliki Šmaren uspelo iti nekaj dni na morje, verjetno v Istro.

Španija je med najbolj priljubljenimi kraji, kjer mladi preživijo počitnice (foto I. Mozetič)

PAOLO: RAZIGRANI SKAVTIČI IN ODDIH V GORAH

Paolo Biancuzzi, 28 let, študent klavirja v Ljubljani, skavtski voditelj; Sv. Ivan, Trst.

MORSKI ALI GORSKI TIP?

Med morjem, gorami in daljnimi deželami, imam najraje gore in se gotovo skoraj vsako leto odpravim kam hodit.

NAJLEPŠE POČITNICE:

Moje najlepše počitnice so bile tistega leta, ko sem zaključil višjo srednjo šolo in sem se s prijatelji brezskrbno odpravil dalj časa po Evropi.

KAM PA LETOS?

Letos poleti me je pot ponesla najprej na Brač, kjer pa nisem več kot toliko užival morja in sonca, ker sem bil tam na študijskem seminarju. Potem sem takoj stekel na skavtski tabor s svojim krdelom Belih tigrov, ki je letos taborilo v lovski koči na Paljevem nad Plavami. Nekaj dni sem se

odpravil tudi na krajšo turo po Alpah.

Malo svežine ob Soči!

ELISA: S PRIJATELJI NA MORJE!

Elisa Komar, 21 let, študentka na univerzitetnem diplomskem tečaju za "medicinsko sodelavko", manekenka, Miss Alpe-Jadran 1998, Miss Trst 2000; Bazovica

MORSKI ALI GORSKI TIP?
morski tip

NAJLEPŠE POČITNICE:
Najlepše počitnice sem preživel s prijatelji v Poreču predlanskim, torej leta 2001, ker smo komaj končali maturo in se popolnoma brezskrbno od-

pravili na morje, se sončili, se hecali in sproščeno zabavali.

KAM PA LETOS?
Letos sem bila na Siciliji z univerzitetnimi sošolci, s katerimi se zelo dobro razumem in se z njimi družim tudi izven univerze.

"V" Siciliji s prijatelji!

BORIS: NA PUSTOLOVSKI NAČIN PO RUSIJI

Boris Sossi, 22 let, delavec, modelar - svoje modele razstavlja do 24. avgusta v Prosvetnem domu na Opčinah; Opčine.

MORSKI ALI GORSKI TIP?
Gorski tip!

NAJLEPŠE POČITNICE:
Letošnje!

KAM PA LETOS?
Šel sem čisto sam za en teden v Moskvo in St. Petersburg. Lani sem že bil v Moskvi: bilo mi je tako všeč,

da sem se letos vrnil. Vendar sem šel letos tudi do St. Petersburga in to sam, neorganizirano, z vlakom, s katerim se peljejo navadni ljudje iz Rusije. Letošnje počitnice so mi bile tako všeč prav zato, ker sem šel sam, moral sem se znajti v vsaki situaciji, bilo je precej

pustolovsko, obenem pa sem imel stik z ljudmi.

Pred Leninovim mavzolejem

MARA: SPROŠČUJOČA IN VSESTRANSKO ZANIMIVA KUBA

Mara Gergolet, 30 let, novinarka Corriere della Sera v Milanu; Doberdob.

MORSKI ALI GORSKI TIP?
Nekoč sem bila bolj gorski tip, sedaj opažam, da postajam bolj morski tip. Vedno bolj mi je všeč uleči se na plažo in se enostavno relaksirati...

NAJLEPŠE POČITNICE:
Moje idealne počitnice so doma, ko se vrnem iz Milana, ko telefon redko zvoní, ko sem v miru, ko imam kosilo in večerjo pripravljeno... Sicer pa so bile moje najlepše počitnice pred enim letom in pol na

Kubi. Bilo je sicer pozimi, vendar je bilo zelo lepo, da sem lahko bila februarja v kopalkah na peščenih plažah... Šla sem v družbi treh prijateljic iz Milana. Tudi one so novinarke in pišejo za razne časopise. Imele smo se strašno lepo, skupaj smo se zabavale, spoznavale domačine, bilo je sproščujoče, obenem pa intenzivno, ker smo videle veliko krajev, srečale zelo zanimive ljudi,

tudi disidente, tako da je bilo tudi z novinarskega vidika zelo pestro.

KAM PA LETOS?
Za en teden na morje na Sicilijo. Na kompletan relaks!

"Nekoč sem bila bolj gorski tip..." - počitnice na Portugalskem.

Članek je pripravila Jadranka Cergol,
pri anketiranju so pomagale še Raffaella Petronio, Eva Sancin in Breda Susič

DRAGA MLADIH 2003

VEČ SVEŽINE JE NAVDUŠILO MLADE OD VSEPOVSOD

Sonce, morje in kultura. Ta nekoliko nena-
vadna asocijacija je popolnoma uspela, če
upoštevamo obisk 13. Drage mladih, ki je
letos potekala v Piranu od 10. do 13. julija. Poleg
Slovencev iz matice, Italije in Avstrije, so bili
namreč prisotni tudi mladi iz Združenih držav,
Argentine ter Bosne in Hercegovine, tako da se
je skupno število udeležencev sukalo okrog 120.

Po uradni otvoritvi, pri kateri je imel slavnostni
govor predsednik državnega zbora Borut Pahor,
smo si mladi lahko oddahnili od bolj ali manj dol-
gih potovanj in si privoščili osvežilni skok v
morje. V sproščujočem vzdušju smo tako nave-
zali stike s sovrstniki. Nato smo lahko občudovali
razgled na slovensko obalo z barke, na kateri
smo imeli tudi okusno "tipično" večerjo z ribami.
Prvi večer se je zaključil ob duhovitih aforizmih
Žarka Petana v prijetnem Cafe teatru.

Naslednjega dne je bila prej na vrsti okrogla
miza o ustvarjalnosti mladih v kulturi s književniki
Alešem Debeljakom, Evelino Umek in Rudijem
Šeligo, nato smo "mladi intelektualci" prešli na
aktivni del programa - delavnice. Na izbiro je bilo
osem delavnic: štiri ustvarjalne in štiri pogovor-
ne. V ustvarjalnih delavnicah smo lahko dali
duška svoji kreativnosti na različnih področjih: v
filmski delavnici, ki jo je vodil Franci Kek, smo si
udeleženci zamislili in posneli krajši film na temo
"Bog", v likovni prenesli svoje občutke na platno
pod mentorstvom Veselke Šorli Puc, v internetni
sta nam Jure Leskovec in Aleš Rozman podala
baze za pisanje spletnih strani. Prava novost je
bila hip hop delavnica, v kateri smo lahko spoz-
nali zgodovino hip hopa in prisluhnili nastopu
znanega dua Murat & Jose. V pogovornih delav-
nicah pa smo razvijali razne aktualne teme, ki se
tičejo mladih, npr. odnos med mladimi in kulturo
(pod vodstvom Eveline Umek), mladimi in mediji

(Klemen Jaklič
in Dejan Stein-
buch), mladimi
in etiko (Tone
Jamnik), mla-
di in EU (Aleš
Debeljak in
Lojze Peterle).

Zvečer je bila
na vrsti zabav-
na monokome-
dija Matjaža
Jaušnika, ki pa
je bila v začetku
za nekatere ne-
koliko nerazuml-
jiva, saj je bila v štajerskem narečju. Komaj pa
se je uho privadilo, smo lahko vsi uživali v spret-
ni značajski in besedni komiki.

Poleti je razmeroma težko spraviti se iz poste-
lje, a soboto dopoldne nas je čakala izredno
zanimiva okrogla miza s predsednikom SAZU
Boštjanom Žekšem, pravnikom Petrom Jambre-
kom in filozofom Edvardom Kovačem. Dan se je
nadaljeval z delom po delavnicah, ki smo ga
zvečer predstavili ostalim udeležencem. Sledil je
koncert prekmurskega kantavtorja Vlada Kresli-
na. Družabnost se je nadaljevala v noč vedno v
Cafe teatru ob pijači in klepetu.

Naslednje jutro smo se udeleženci Drage mla-
dih poslovili od svojih novih prijateljev... do sep-
tembra, ko bo na Opčinah še zaključna okrogla
miza o ustvarjalnosti in izobraževanju.

Kaj pa pravijo o letošnji novi preobleki Drage
mladih udeleženci sami?

Zbrali smo nekaj mnenj:

Ivo Zgonik, študent ekonomije, Ljubljana -

Okrogli mizi sta bili dobro zamišljeni, gostje so
bili zanimivi, čeprav bi moral moderator (to še
posebej velja za prvo) malo večkrat poseči v
pogovor, ker se je včasih kdo malo preveč raz-
govoril, pa je že zašel iz teme. Tudi ni bilo potre-
be, da smo bili tako časovno omejeni, ker je bilo
na splošno časa dovolj.

Na delavnicah sem bil na Mladih in EU in na
Mladi in etika. Teme so mi bile všeč, čeprav sem
pričakoval, da bo na teh delavnicah malo več
razprave. Pri delavnicah je bil včasih problem,
ker do zadnjega trenutka nismo vedeli, kaj bo
kdaj. Nekatere delavnice so namreč potekale le

Udeleženci
Drage mladih
na izletu z
barko (zgoraj).

Mark Boris in
Jure izrekata
dobrodošlico
120
udeležencem
Drage mladih
(spodaj levo).
Foto Leskovec
& Rozman.

dopoldne, nekatere pa ne, ampak če si se malo pozanimal, ni bilo komplikacij. Pri delavnicah moram pohvaliti še filmsko. Petana si bomo verjetno vsi zapomnili, ker svoje delo res obvlada, Kreslin je pa tudi naredil zelo dober "žur". Meni, ki sem bil na Dragi mladih prvič, je bilo najbolj všeč to, da sem spoznal toliko novih ljudi, pa da so vsi tako odprti.

Splošno gledano, smo se imeli na Dragi mladih zelo lepo, pa še kaj novega smo izvedeli, se pravi, da je kljub kakšnemu spodrsrlaju uspela. Naslednjič pridem gotovo spet.

Matija Repolusk, absolvent prava, Ljubljana - Moram reči, da je bilo zelo prijetno, nekoliko pa me je motila nepovezanost in zaprtost udeležencev. Kaj želim s tem povedati? Animacija organizatorjev ni šla dovolj v smer navezovanja udeležencev v smislu druženja z neformalno izmenjavo mnenj, ki je po mojih izkušnjah bolj pomembna in dolgoročno bolj produktivna kot vse delavnice in predavanja skupaj, kajti celotno srečanje mladih je bilo bolj lahkotne narave. Napaka je bila morda že to, da smo bili razbiti na treh različnih lokacijah, kavarna pa ne sili ljudi k povezovanju... vsaj ne v primeru Slovencev, ki smo bolj togi in potrebujemo precej kilometrine.

No...nekateri so pa bili izjema, ves čas so se trudili v tej smeri. To se mi zdi najpomembnejše, saj je zasnova Drage mladih dajala vtis, da ne gre toliko za strašansko intelektualno zahtevno srečanje, ampak druženje mladih slovenskih bodočih intelektualcev iz Slovenije, še pomembneje, da gre za stik z vami, ki živite izven meja naše države v Italiji, Avstriji, Madžarski in tudi na drugih celinah.

Miha Friedrich - Lokacijo, t.j. Piran, bi ocenil kar z najvišjo mogočo oceno zaradi morja, majhnosti, lepote...Prav tako večerne prireditve, družbo in zabavo, saj so organizatorji poskrbeli za tri zabavne predvse pa, z literarnim, gledališkim in glasbenim nastopom, raznolike večere. Cafe' teater je bil kar primeren lokal za druženje, sicer z malo previsokimi cenami in sumljivo izbiro (brez Laškega in Uniona). Ostalo bi težko

ocenil. Bil sem samo na prvi okrogli mizi, pa še na to nisem bil dovolj dobro pripravljen, predvsem zaradi predhodne dolge in naporene noči in pa baročno-pesniškega jezika gospoda Debeljaka, ki je zahteval nekaj več umskega napora.

Na delavnicah sem se kot poslušalec kar dobro počutil. Posebej bi rad pohvalil mag. Klemna Jakliča, ki je za obiskovalce svoje delavnice pripravil zanimivo brošuro, in

"hip-hoparje", ki so tudi presegli moja pričakovanja. Malo mi je žal le, da nisem spoznal več udeležencev, še posebej zamejcev. Očitno bo potreben čimprejšen obisk vaših krajev...

Andrej Štrus, študent teologije, Ljubljana - Tako Drago kot Drago mladih obiskujem že več let in priznati moram, da je bila letošnja Draga mladih preboj posebne vrste. Ne samo odlična lokacija - teater Tartini v Piranu in dober termin, temveč tudi koncept foruma mi je bil izredno všeč. Zelo sem bil presenečen nad odzivom - preko 100 mladih iz matične Slovenije in iz zamejstva je prišlo na forum in aktivno sodelovalo v delavnicah, ki so bile dobro pripravljene, predvsem pa so dobro povzele aktualno problematiko slovenske mladine. Zanimive teme, odlični voditelji delavnic, dober večerni program,... vse to me je nagovorilo, tako da se bom foruma naslednje leto ponovno udeležil. Vesel sem, da je pri organizaciji intelektualnega foruma sodelovalo toliko ustanov civilne družbe. Veseli me tudi, da se Draga mladih drži načrtane smeri, predvsem pa (ker sem bogoslovec, to želim in pričakujem tudi vnaprej) zdravo in pogumno krščanska. Dobri koncepti, trdo delo in zdrav entuziazem mladine so trije stebri, na katerih stoji Draga mladih. Organizatorjem čestitam za izvedbo letošnje, veselim pa se že Drage mladih 2004.

Sara Magliacane

Pogovorno delavnico o Mladih in etiki je vodil filozof Tone Jamnik; nepozaben žur z Vladom Kreslinom (zgoraj).

Okrogli mizi sta potekali v Teatru Tartini (levo spodaj). Foto Leskovec & Rozman.

6. ZAMEJSKI ROCK FESTIVAL: IZLOŽBA DOMAČIH SKUPIN IN ODLIČNEGA SLOVENSKEGA ROCKA

**Nastopilo je 11 domačih
zasedb. Imenitne gostujoče
skupine: The Drinkers,
Noctiferia in Siddharta.**

Za tri dni, točneje 4., 5. in 6. julija, je Praprotno postal prestolnica zamejskega rocka. Tudi to izvedbo, ki je bila že šesta zaporedna, so organizirali MOSPovi "veljaki" s pomočjo vaše skupnosti Praprotno. Treba je povedati, da se je letos tehnična in organizacijska raven festivala povzpela še za nekaj stopničk višje, kar gre vsekakor samo v čast tistim, ki so pred petimi leti skoraj za šalo zbrali nekaj zamejskih skupin in jih poslali na oder, danes pa s pomočjo novih navdušencev, ki so pristopili v organizacijsko skupino MOSP-rock, vabijo na to stran meje tudi uveljavljene slovenske bende.

V petek, prvi dan festivala, so se na odru zvrstile skupine "Lineout", "Selenic", "Nuovi amici DTM" in "5 štroncov v vetru" - in prav slednji so pritegnili največ pozornosti, saj so svoje tehnične vrzeli napolnili z agresivnim pristopom in ironičnimi besedili, kar je več kot zadostovalo, da se je pod odrom zbrala skupina punkerjev in začela veselo plesati pogo. Takoj za "Petimi štronci" se je na odru pojavila glavna atrakcija petkovega večera, in sicer drink n' roll bend "The Drinkers". Seveda so morali ti veseli Trboveljčani ostati zvesti lastnemu imenu in lastni slavi "alkoholnih zveri", tako da so meni nič, tebi nič izpraznili zaloge alkoholnih pijač za kulisami. Resnici na ljubo so pri tej pomembni nalogi pomagali tudi domači "drinkersi", ki pa se niso mogli kosati z olimpijskimi prvaki te discipline, to je s člani gostujočega ansambla. Sam frontman skupine Koli je svoj nastop s špricerjem utemeljil z izjavo: "Če nimamo določene količine alkohola v krvi, sploh ne stopimo na oder, ker v treznem stanju ne znamo špilati." No, čas za nastop je res prišel in že so zaigrale note njihovih uspešnic, kot so Pijemo ga radi, Deset majhnih jagrov in Alkohol je moj idol. Koncert je v uri in pol nedvomno navdušil prisotno publiko, predvsem pa zveste fanse te skupine, ki je pravkar slavila desetletnico obstoja.

ln že je prišla sobota, napovedovalca Tomaž Susič in Tjaša Dornik sta nadaljevala s predstavljanjem ansamblov, ki so tokrat bili stari znanci

zamejskega rock festivala: "Kraški ovčarji", "Nerochia-ro" in "La cacca intorno". Če smo tem bendom že lahko prisluhnili kdaj prej, je pa skupina "Noctiferia" iz Ljubljane nedvomno predstavljala

pravo novost za zamejsko publiko. Njihov izrazito tehničen, skorajda nasilen, a tudi melodičen death/black metal gotovo ne ugaja preveč delikatnim ušesom, toda za ljubitelje metal glasbe je bil koncert "Noctiferie" gotovo nekaj kvalitetnega in originalnega - še bolj, če povemo, da je možnost poslušanja kake metal skupine v Trstu in okolici izredno redka stvar. Navsezadnje je cilj skupinice MOSP-rock tudi ta, da naši publiko nudi možnost spoznavanja skupin in žanrov, ki niso samo narodnozabavna ali pop glasba (s tem nočem reči, da narodnozabavna glasba ni vredna poslušanja - živeli Avseniki!).

Zadnji večer festivala je bil najbolj vroč, in sicer zaradi nastopa trenutno najbolj znanih slovenskih rockerjev - "Siddharta", seveda. Njihovo ime na plakatih (verjetno poleg napisa VSTOP PROST) je pritegnilo mnogo mladine iz Matice in celo nekaj iz daljne avstrijske Koroške. Toda pred njihovim nastopom je lastne pesmi predstavilo nekaj novih imen zamejskega rocka, to se pravi "Black Rose", "Black Panthers", "Imbeciles" (ta zasedba je sicer prišla iz slovenske prestolnice, v luči dejstva, da bodo prihodnje leto meje itak padle, zato bosta zamejstvo in Matica del istega prostora) in "Narcotic Luxuria". Le-ti so zaigrali najbolj prepričljivo in dokazali, da rock pri nas ni zamrl, nasprotno je še živ in zdrav.

Kot vedno ob koncu večera pa so "Siddharta" dobesedno vžgali številno publiko in kljub precej nizki temperaturi pod odrom absolutno ni manjkalo vroče atmosfere. Po skoraj uri in pol navdušujočega koncerta se je zgodba zamejskega rock festivala (za letos) končala, člane "Siddharta" pa so naslednji dan čakali še intervju na radiu Trst A in... avtogrami. Po Trstu so jih še vedno sprem-

Višek letošnjega Zamejskega rock festivala je bil nastop najpopularnejše slovenske rock skupine Siddharta (foto KROMA).

 (dalje s prejšnje strani)

Ijali nekateri MOSP-ovci. Ob tej priložnosti pa so se "Siddharta" spet izkazali kot prijazni in simpatični ljudje, ki sploh ne odgovarjajo stereotipu rockovskih zvezd.

Poleg skupin, ki so se vse zelo izkazale, in organizatorjev je treba ob koncu pohvaliti tudi sponzorje 6. zamejskega rock festivala, saj so dokazali veliko občutljivosti in posluha za okuse mladih. Festivala ne bi bilo brez podpore nasled-

njih organizacij, bančnih zavodov in tvrdk: Slovenska prosveta, Zadržna kraška banka, Keglevich, Key Tre viaggi, Hotel Daneu, Tecno Music, Pit Top, Birreria Bunker, Graphart, Mima Eurospin, TAC Gradbeni materiali, Supermarket Despar Kukanja, Autofficina carrozzeria f.lli Braida.

Matteo Ferruglio

SLOVENSKA HIP HOP SCENA - MURAT & JOSE

Murat & Jose sta trenutno najbolj znana slovenska raperja. Rast se je srečala z njima na 13. Dragi mladih v Piranu.

Murat & Jose (izgovorjava Murat & Džous) sta rojena leta 1978 in prihajata iz Ljubljane. Junija lani sta izdala svoj prvenec "V besedi je moč", na katerem je 12 komadov z raznolikimi vsebinami in beati. Album so kritiki in poslušalci zelo dobro sprejeli. Na tem albumu slovenska raperja sodelujeta z drugimi pevci. Omenimo naj pesem Od ljudi za ljudi, kjer je vokal za refren posodil Tomi M., ki poje v znani skupini Siddharta. Oba raperja sta spretna v nizanju rim, kar je bilo mogoče preveriti v hip hop delavnici, ki sta jo v sklopu Drage mladih v Piranu vodila onadva in ekipa Radyoyo. Prav takrat sva ju srečali in jima zastavili nekaj vprašanj.

Kdaj in kako sta se začela ukvarjati z rapom?

Jose: V bistvu sva se že na koncu osnovne šole, recimo tam v osmem razredu, začela

že malo sama preizkušati. Jaz sem v sedmem razredu dobil prve kasete s to glasbo in sem jo začel poslušati, kaj pisati tudi sam, malo sem oponašal ameriške raperje, ki sem jih poslušal. Potem sem v srednji šoli spoznal Murata in on mi je prvi pokazal dober tekst v slovenščini: sam sem sicer prej pisal malo v angleščini, malo sem poskušal v slovenščini, nič pa mi ni bilo všeč. Potem sem spoznal njega in, ko mi je to pokazal, sem rekel: "Glej, saj se da." Od takrat naprej v bistvu sodelujeva. Takrat sva bila v skupini, ki se je imenovala "Captamur", kar v latinščini pomeni "smo ujeti". Potem sva bila še v bandu "Nedotakljivi", ki je bil trio. Potem sva šla naprej sama in sva skupaj posnela ta CD.

Ali se zgledujeta po kakem raperju?

Murat: Po nobenem se tako direktno ne zgledujeva, da bi rekla: hočeva biti kakor ta. Ampak glasba, ki jo poslušava, ki jo imava rada, gotovo vpliva na najino ustvarjanje. Obema je všeč skupina The Roots, potem npr. Mos Def, Talib Kwali, Blackalicious, Slum Village, take stvari... To, kar poslušava, posredno verjetno vpliva na naju, čeprav midva nočeva nobenega posnemati, ker se nama zdi, da, ko delaš glasbo,

moraš biti originalen, moraš predstavljati sebe.

Zakaj je po vajinem mnenju rap v zadnjem času spet zaživel, pop pevke recimo snemajo pesmi z raperji...

Jose: Stvar je v tem, da je v Ameriki hiphop glasba, rap, ena od najbolj poslušanih zvrsti, ker je prišla iz šibkega socialnega okolja, iz geta. Zato

Murat & Jose in ekipa Rayoyo vodijo "hip hop" delavnico na Dragi mladih (foto Leskovec & Rozman).

Spodaj, Lavinia in Alja intervjuvata rap pevca (foto B. Susić)

je sicer sprva niso jemali tako resno. Zdaj pa so pač vsi ti, ki se ukvarjajo z glasbeno industrijo, videli, da ljudje to poslušajo in kupujejo. Seveda je pop glasba že po sami definiciji glasba za najširše množice, tako da so pop pevke izkoristile popularnost hiphopa in zato pač skupaj sodelujejo. Po mojem mnenju bolj iz tega razloga, ker je to komercialno uspešno, kot da bi hoteli res narediti ne vem kako hude komade.

Murat: Verjetno je postal hiphop tako uspešen tudi zaradi tega, ker se z rapom da več povedati kot pa s pop glasbo. Pop komadi večinoma govorijo o nekih splošnih stvareh, večinoma so ljubezenski, še o ljubezni govorijo ponavadi bolj na splošno. Raperji pa stvari povejo bolj konkretno in opisujejo stvari, ki se dogajajo zdaj okrog nas. Zdaj je na primer bila vojna v Iraku: pesmi bodo govorile o tem, govorile bodo pač o konkretnih stvareh. Če govoriš o stvareh, ki se dogajajo okrog nas, se je s tem lažje poistovetiti, se vanje zživeti.

Imata kako najljubšo pesem, na primer z vajinega albuma ali od kakega drugega raperja?

Jose: To bi težko rekel. Dobrih pesmi je tako veliko, da si ne bi upal reči, da bi bilo to nekeje zapisano. Res ne vem, dosti je dobrih.

Ali imata v prihodnosti namen narediti kak koncert v Trstu, v zamejstvu?

Jose: Zanimivo bi bilo!

Murat: Če bo kdo povabil...

Pred kratkim smo na primer imeli Siddhartha na zamejskem rock festivalu...

Murat: Če bi nas kdo povabil, bi prišli.

Jose: Ja sigurno!

Bomo poskrbeli! Kakšne načrte imata za prihodnost? Recimo nov CD...?

Jose: Midva imava ideje za komade, imava že nekaj tekstov, piševa glasbo. V bistvu upava, da bova naredila drug CD. Nikoli ne veš, kaj se zgodi v prihodnosti, ampak sva skoraj 100% gotova, da nama bo uspelo. Upava, da bova naredila drug CD na enak način kot prvega, spontano, sproti, kot bodo komadi nastajali. Nič ne bova naredila na silo, ampak vse, kar bo prihajalo iz naju, tako kot doslej.

Kdaj približno bo izšel?

Jose: Ne vem, težko je reči, težko. Midva upava, da bo čimprej.

Tudi mi!

Jose: Okej! Hvala.

Pogovor se je še nadaljeval, tudi potem, ko sva ugasnili registratorček, saj sta Murat in Jose začela "intervjuvati" naju. Spraševala sta naju o Trstu, izkazala sta zanimanje za zamejstvo. Upamo, da ju bomo imeli možnost slišati tudi pri nas.

Alja Sturman in Lavinia Skerlavaj

 (Uvodnik: dalje s prve strani)

Pred kratkim sem v nekem časopisu, ki je predstavljal anketo o izvenšolskih dejavnostih mladostnikov, zasledil podatek, da se mladina manj zanima za umetnost in kulturne dejavnosti na splošno. Na žalost se v takih anketah večkrat nehotе posplošuje ali pa zanemarja dejstvo, da umetnost ni samo nekaj vzvišenega ali pa namenjenega nekaterim izbranim. Umetnost in ustvarjalnost sta del naše vsakdanjosti in gotovo se mladi tega še vedno zavedajo. Ne morem si predstavljati družbe, v kateri ne bi posamezniki gojili ljubezni do glasbe, gledališča ali pa drugih oblik umetnosti. Treba pa je ven iz začaranega kroga, v katerem se včasih znajdejo društva, in se skušati približati mladim s pobudami, ki jih stimulirajo, ki so lahko tudi zelo preproste, a vendar učinkovite. Študij v vseh svojih oblikah, najsibodi na fakulteti, v kulturnem društvu ali pa doma ob prijetni knjigi, predstavlja odskočno desko za svobodno razmišljanje, ustvarjalnost in navsezadnje za bolj kritično doživljanje umetnosti. Nekoč so nas takole nagovarjali: več znaš, več veljaš! Prepričan sem, da to dandanes še vedno velja.

Peter Raseni

snovi. Predmeti, ki spodbujajo domišljijo pri pouku niso samo glasba, risanje ali v skrajnem primeru literatura. Za oblike učenja, ki spodbujajo ustvarjalnost, veljata predvsem problemski pouk (J. Dewey) in učenje z odkrivanjem (J.S. Bruner), ki poudarjata aktivnost učenca pri dojetanju in razumevanju snovi in učenčevu predznanje kot izhodišče: tako dobi učenec/dijak/študent dovoljšnjo mero motivacije za učenje. S temi in podobnimi oblikami lahko postane ustvarjalno tudi logaritmiranje in zanimiva svetlobna faza fotosinteze.

Dijaki, ne zgražajmo se nad našimi na videz neustvarjalnimi profesorji in učitelji; tudi če nam ne bodo nikoli ukazali, naj tržemo uvodne strani iz knjige literature, kot je to storil prototip ustvarjalnega profesorja, Robin Williams v filmu *Dead poets society*, še ne pomeni, da nimajo ustvarjalnega pristopa pri pouku. Profesorji, učitelji, spremenite se v animatorje, pobudnike ustvarjalnosti, da ne boste, kot pravi Rodari, dajali svojim učencem in dijakom dan za dnem le grizljaje lepo pripravljene in zavitega znanja.

Mateja Černic